

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

Merjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefon sz. 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3., I. em.
Nyomda telefonszáma (lapzárta előtt) 12.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
Egész évre... 24 kor. — Negyed évre... 6 kor.
Fél évre... 12 kor. — Egy óra... 2 kor.
EGYES SZÁM ÁRA FIUMBAN 6 FILLER:
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fl.

A Salandra-kormány megbukott

Az olasz kormány benyújtotta lemondását. - Giolitti lesz az új miniszterelnök. - A külpolitikai helyzetet kedvezően ítélik meg.

**A tarnow-gorlicei diadal eredménye:
143,500 fogoly, 100 ágyu, és 350 géppuska**

Seregeink nagyszerűen haladnak előre a San mentén. - Alig egy-két napi járásra vagyunk Jaroslautól és Przemysltől. - Sikeres harcok Lengyelországban. - Délkeleti Galiciában Horodenkán át támadnak az oroszok.

A Salandra-kormány megbukott. Ez a nagyjelentőségű hír ma délelőtt 9 órakor érkezett Budapestre, de röviddel utána már az egész ország tudomást vett az olasz politikai vezetésben beállott döntő fordulatról. A Salandra-kormány bukása még nem jelent a békét, de sokkal kedvezőbbé teszi a napok óta kiélesedett helyzetet. A lemondás hivatalos indoklása úgy szól, hogy a kormány nemzetközi politikájához hiányzik az alkotmányos pártok ama egyetértése és helyeslése, melyet a helyzet komolysága megkívánna. Ez más szóval annyit jelent, hogy az olasz alkotmányos pártok nem helyeslik Salandra háborús politikáját és Giolitti fáradozása — ugylátszik — nem maradt eredménytelen. Az utolsó szót mindenesetre a május huszadikára egybehívott olasz kamara fogja kimondani a háboru, vagy béke felett, de az olasz politika legujabb eseményei remélni engedik, hogy az olasz képviselők józan többsége nem viszi bele hazá-

jat abba a végzetes kalandba, melybe az ántánt és ennek olaszországi nagyszáju hívei szerették volna Itáliát belesodorni.

Hadvezetőségünk ma publikálta a tarnow-gorlicei diadal eddigi eredményét. Az érdekes összefoglaló jelentés hü képét adja a győzelmes harcoknak, melyek eredménye 143.500 fogoly, több mint 100 ágyu és 350 géppuska. Ezek a számok és eddigi várakozáson felüli területnyereségeink azonban még korántsem véglegesek. A szövetséges seregek fényesen nyomulnak előre a San mentén és már alig egy-két napi járásra vannak Jaroslautól és Przemysltől. Az orosz hadvezetőség már meg sem kísérli, hogy a Santól nyugatra ellenállást fejtsen ki, valószínű azonban, hogy annál makacsabban fogja védelmezni a San vonalat, ahol a közel jövőben heves harcokra van kilátás.

Legujabb táviratainkat itt adjuk:

Lemondott a Salandra-kormány.

— OLASZORSZÁG POLITIKUSAI A SEMLEGESSÉG MELLETT. —

BUDAPEST, máj. 14. A Magyar Távirati Iroda jelenti Rómából (érk. délelőtt 9 órakor): A Stefani-ügynökség jelenti: A minisztertanács tekintettel arra, hogy a kormány nemzetközi politikájának irányelveire nézve hiányzik az alkotmányos pártok ama egyetértése és helyeslése, melyet a helyzet komolysága megkívánna, elhatározta, hogy a kabinet lemondását a király elé terjeszti. A király a döntést fentartotta magának.

Jegyzéseket az 5 $\frac{1}{2}$ % és 6%-os adómentes járadékkölcsönre (új hadikölcsönre) eredeti feltételek mellett elfogad: A Consorzio Fiumano di Credito e di Risparmio (Fiumei Hitel és Takarékszövetkezet), Fiume, Riva Cristoforo Colombo, Bačić palota. Telef. 2-79.

ROMA, máj. 14. A Stefani-ügynökség jelenti: Salandra tegnap délelőtt, amikor a miniszterek a dekrétumoknak a király által való aláírására céljából összegyűltek, minisztertanácsot tartott és ezen elhatározta a kabinet lemondását. Salandra a határozatot este hét órakor közölte a királlyal.

ROMA, máj. 14. A Stefani-ügynökség jelenti: A Giornale d'Italia éjféli kiadott rendkívüli kiadásában bejelenti, hogy Marcora kamarai elnök este Rómába érkezett és féltkor kihallgatásra ment a királyhoz. A kihallgatás egy óra hosszat tartott. Holnap a király a kamara alelnökeit és más személyiségeket fog meghallgatni.

LUGANO, máj. 14. Az Avanti azt írja, hogy ha Ausztria-Magyarország még néhány kisebb engedményeket tesz, úgy a béke biztosítva van. A luganoi lapok szerint az ántánt ötmilliárd kölcsönt engedélyezett és részben már folyósított is Olaszországnak a csatlakozásért.

ZÜRICH, máj. 14. Rómából jelentik: A szenátus többsége nyíltan a semlegesség mellett foglal állást.

MILANO, máj. 14. A Secolo azt írja, hogy az olasz kormány a parlament összehívása előtt zöld könyvet fog kiadni a nemzetközi helyzetről.

BERLIN, máj. 14. A Berliner Tagblattnak jelenti Luganóból: Az olasz kabinet mindenfelől tiltakozásokkal áll szemben. A Stampa rámutat arra, hogy minden volt miniszter, államtitkár és jelentős politikus Giolitti mögött áll, a parlament többsége szintén.

BUDAPEST, máj. 14. A képviselőház folyosóján már kora délelőtt elterjedt a Salandra-kormány lemondásának híre.

Az összes politikai körökben a Salandra-kormány lemondásának tényében a helyzet nagyfokú enyhülését és javulását látják.

A KÉPVISELŐHAZ ÜLÉSE.

BUDAPEST, máj. 14. A képviselőház mai ülését Beöthy elnök tizenegy órakor nyitotta meg. Bejelentette, hogy Hámos László és Rakovszky Iván képviselők katonai szolgálatot teljesítenek s ezzel a katonaképviselők száma elérte a nyolcvankilencet.

A Ház a hadiszállítási visszaélésekről szóló javaslatot harmadik olvasásban is elfogadta, azután áttért a hazaárulók vagyoni felelősségéről szóló javaslat tárgyalására.

Ábrahám Dezső szerint a vagyoni felelősség a humanizmus és a kulturális fejlődés szempontjából aggodalmas, de legfőbb szempont még is a nemzeti eszme. A javaslatot általánosságban elfogadja.

A függetlenségi párt a javaslatot csak akkor fogadja el, ha nem mondják ki külön a vagyoni elkobzást, hanem magánjogi kártérítés következményét állapítják meg. Elfogadja a javaslat indoklását, hogy az intézkedés kivételes és csak a háboru tartamára szól.

Sághy Gyula szintén aggodalmasnak tartja a vagyonek elkobzást, amely rég elavult és sokszor igazságtalan intézmény. A hazaárulók fiait a legjobb hazafiak lehetnek.

Az ülés folyik.

Csapataink elérték Jaroslaut.

BUDAPEST, máj. 13. (Érk. este 6 óra-kor.) Ma délelőtt ismeretes lett a fővárosban, hogy előcsapataink Jaroslau körül elérték a San folyót, maguk előtt kergetve az orosz hadsereg egy részének megmaradt ronesait. Déli csoportunk előnyomulása hasonló lendülettel folyik. Az oroszok Przemysl irányában menekülnek. Foglyaink száma eddig 133.000, azonkívül hatvan ágyú és háromszáz gépfegyvert zsákmányoltunk. Az elfogottak között egy gyalogsági tábornok van. Uzsoktól északra elértük Turkat. A németek megközelítették Skolet, a Sryjtól 30 kilométerre.

HIREK.

— **A képviselőtestület ülése elmaradt.** Mint megírtuk, Corossacz Ferenc polgármester a városi képviselőtestületet szerda esti hat órára rendkívüli ülésre hívta egybe. Az ülés azonban, ez alkalommal a representanték kifejezett kívánságára, elmaradt.

— **Népfölkelők bevonulása.** A városi rendőrség közli, hogy a B. alosztályhoz tartozó 1891—1895 évfolyambeli népfölkelők akik a legutóbbi sorozások valamelyikén beváltak, e hó 15-én reggel nyolc órakor tartoznak bevonulás végett jelentkezni. A fiumei illetőségű népfölkelők a Deák-Fasorban levő katonai élelmezési raktárban, a Susákhoz és a magyar-horvát tengerpart más községeihez tartozó népfölkelők pedig a via Parinin levő volt Jellasi-kaszárnyában jelentkeznek.

— **A második hadikölesön jegyzése** a mai második napon is szép eredményhez vezetett. A nagyobb jegyzések közül megemlítjük a Fiumei Magyar Rízsantoló és Rízskeményítőgyár r.-t. 200.000 koronás és az Unio vegyipar r.-t. 100.000 koronás jegyzését. Mindkét iparvállalat a Magyar Általános Hitelbank fiomei fiókjánál jegyzett és az első hadikölesönből is ugyanilyen összeggel vette ki a részét. A többi pénzüzeteknél is élénken folyt a jegyzés és igen sokan vettek kisebb-nagyobb összegű hadikötvényeket.

— **Jótekonycélu hangverseny a rokkant katonák javára.** Fiume előkelő társadalma — mint már jeleztük — jótekonycélu hangversenyt rendez a háboru rokkantjainak anyagi támogatására. A magyaranyu hangversenyt vasárnap, e hó 16-án fogják megtartani a városi színházban. A humánus akció sikere érdekében Wickenburg Istvánné grófnő és felsőségi Eidlitz Hugóné urnő magyaranyu buzgalmat fejtenek ki és Fiume jótekonycélu közönsége bizonyára ezuttal is kitesz magáért a nemes cél érdekében. A hangverseny védnökségét Wickenburg István gróf kormányzó vállalta el. Közreműködnek rajta: Keömléy Bianca énekesnő, Koncz János hegedűművész, Skrivancic tenorista, A zongorakíséretet Címadori és Polie zongoraművészek látják el. A hangverseny részletes műsora a következő:

I. Bizet. Habanera a Carmenből, éneklí Keömléy kisasszony; II. Leoncavallo — „Lasciatí amar“, éneklí Skrivancic; III. Paganini — Concert in re magg, hegedűm előadja Koncz; IV. Puccini — ének a Toseából, éneklí Skrivancic; V. a) Schubert — Erlkönig, b) Hubay — Mityánk, c) Dienzl — Bölesódal, éneklí Keömléy kisasszony; VI. a) Massenet — „Sogno di des Crieux“ a Manonból, b) „Versi di Ossian“ a Wertherből, éneklí Skrivancic; VII. a) Sacasate — „Zigeunerweisen“, b) Ries — „Perpetuum mobile“ hegedűm játsza Koncz; VIII. Puccini — Che gelida manina“, a Bohémekből, éneklí Skrivancic.

Helyárák: Földszinti páholy 15 K, félmeleti 20 K, I. rendű 20 K, II. rendű 10 K, III. rendű 6 K, földszinti zsölye 5 K. Belép-

tidij földszint és páholyokba 2 K, karzat első sor, beléptidijjal együtt 2 K, a többi sorok 1 K, állóhelyek 60 fillér. Jegyek a Breisach-féle virágkereskedésben és Hromatka könyvkereskedésben kaphatók.

— **Jegyzés a hadikölesönre.** Aláíráskat az új magyar 6%-os és 5½%-os hadikölesönre a legmagasabb jutalék megtérítésével és legolcsóbb kamatlábbal való kölesön engedélyezésével elfogad a Fiumei Kereskedelmi Bank R. T. Adria-palota.

— **Kabaré a Nemzeti Kaszinóban.** A Fiumei Nemzeti Kaszinóban holnap este rendezendő művészestély iránt városzerte nagy érdeklődés mutatkozik. A rendezőség már szétküldte a meghívókat, a kaszinó tagjainak, de a meghívottakon kívül a kaszinó tagok által bevezetett vendégek is résztvehetnek az estélyeu. Király Ernő műsorának legjobb számaival szerepel a kabaré programján: négy műdalt, nyolc régi és 6 új magyar dalt fog a jeles művész előadni. Kivüle Várnai Janka, Sarkadi Vilmos, Somogyi Károly és Iván Sándor zeneszerző szerepelnek még a műsoron. Belépő díjak: ülőhely 3 korona, állóhely 2 korona. Jegyek a kaszinó főpincéjénél válthatók.

— **Tizenyele orosz fogott három magyar honvéd.** Centgraf Jenő mint lakatos dolgozott a fiumei Danubius-hajógyárban és tavaly késő ősszel vonult be mint közlegény a 19-ik honvéddalozredhez. Azóta bátran harcolt az északi harctéren, ahol már két ízben megsebesült. Most egy temesvári kórházban fekszik és innen írta az alábbi érdekes levelet viselt dolgairól:

— Március 26-án hajnali 4 órakor azt parancsolta a főhadnagyom, hogy vegyek magam mellé két embert és keressék meg a tőlünk balra levő német tábori őrséget. A parancs parancs, gyorsan elindultam tehát a legnagyobb tűzbe. Futólépésben kellett haladnunk, mert különben biztosan eltalált volna bennünket a muszka golyó. Előttünk volt egy kis erdő, oda szaladtunk, de legnagyobb meglepetésünkre 18 orosz feküdt benne. Egy pillanatra meghökkenem.

— No most biztosan fogságba esünk — gondoltam magamban, de a következő pillanatban kiadtam a parancsot embereimnek: Szaronyt szegezz, előre! Alig öt lépésreire voltunk az oroszoktól, úgy hogy keresztül kellett ugranunk a lövészárkukon. De most jött csak a meglepetés. Az oroszok — amint meglátták a rohamot, — eldobták puskáikat és sapkáikat lekapva kiabálni kezdtek: bozse, bozse!

— Mikor láttam, hogy imádkoznak, fogtuk a puskatust és nekiestünk a tizenyele oroszoknak és alaposan elpáholgtuk őket a puskatussal. Azután szépen sorakoztattam őket és hazakísértem a kapitány urhoz. Amikor elmondtam az esetet, nyomban szakaszvezetővé léptettek elő, azonkívül minden oroszért két koronát kaptam és egy ezüst érmet.

— Azután rohamra ment az egész századunk és szépen ki is zavartuk a muszkákat a fedezékükből. Amint szaladtak, hátrafelé lóttek és én is kaptam egy golyót a bal lábamba. Az eset az ugynevezett R-ka hegyen történt, Szén-tul Galiciában.

— **Adományok.** A kereskedelmi és magánhivatalnokok egyesületének segélyalapjába a következő összegek folytak be: Grohmann Ernő urtól elhunyt édesanyja emlékére 50 K, a Nyilvános Raktárvalólat hi-

vatálnokaitól 107 K, a Parkettgyár hivatalnokaitól 27.30 K, mint májusi hozzájárulás. Az igazgatóság köszönetet mond az adományokért.

— **A 6%-os és 5½%-os hadikölesönre** jegyzéseket elfogad a Tengerparti Bank és Takarékpénztár R. T. (Banca e cassa di risparmio pel litorale) (Banka i stediona za primorje) Fiume, piazza Dante 6 (Tel. 3—08) és Susák, Hotel Kontinental (Telef. 2—64.)

— **Munkássors.** A Ciotta és Pomerio utcák között levő telken, ott ahol nemrégén tűz pusztított, több munkás a tűz által megromgált barakkok tetőzetének kitarozásán fáradozik. Tegnap ezen munkások egyike, Vertován Demeter lezuhant az egyik barakk tetejéről és ezáltal súlyos sérüléseket szenvedett. Beszállították a kórházba.

— **Eltűnt leányka.** Egy Vesely nevű özvegyasszony bejelentette a rendőrségnek, hogy Stefánia nevű leánykája nyolc nappal ezelőtt eltűnt. A leányka csak horvátul beszél, a haja szöke, fekete csíkos vörös szoknyát és világos bluzt visel.

— **A katona panasza.** Egy katona bejelentette a rendőrségnek, hogy az óvárosban tegnapelőtt este megismerkedett egy leánnyal, kivel egy koresmába tért. Ott mulatozás után elaludt. Felébredve észrevette, hogy a leány nincs mellette, de hiányzik a zsebéből a pénztárcája, amelyben 40 korona volt, az ujjáról pedig 60 koronát érő gyűrűje. A rendőrség megindította a nyomozást. Családi emlékről lévén szó, a katona 100 korona jutalmat ígér annak, aki az ellopott dolgokat visszaszerzi neki.

— **Verekedés a tánemulatságon.** Cantrida egyik koresmájában tegnapelőtt este tánemulatság volt. Két férfi között egy leány miatt verekezés támadt, mire a férfiak két pártra szakadtak és általános verekedést rendeztek. Amikor a verekezésnek az odahívott esendőrök véget vetettek, Kasnesich József és Terkovics Laka munkások több sebből véreztek. A két sebesültet a kórházba szállították és a verekedők ellen megindították az eljárást.

Legujabb.

TÖRÖK GYŐZELEM SZMIRNÁNÁL.

BUDAPEST, máj. 14. A Nemzetközi Távirati Iroda jelenti: **Szmiránánál az ántánt 20.000 emberrel partraszállást kísérelt meg. A törökök a partraszálló csapatokat súlyosan megverték. Az ántántnak 6000 halottja van. Szmiránában és Konstantinápolyban óriási az öröm.**

ELSÜLYESZTETT ANGOL CIRKALÓ.

KONSTANTINÁPOLY, máj. 14. A Melli-ügynökség jelenti: **Ma délelőtt flotánk egy része a mortoi öbölnél, a Dardanellák bejáratánál megtámadott egy angol páncélos cirkalót és három találattal elsülyesztette.**

BEISMERT ANGOL VESZTESÉG.

LONDON, máj. 14. Az alsóházban Churchill bejelentette, hogy a Goliath sorhajó a Dardanelláknál elpusztult.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart“ lapkiadóvállalat (Murai Jenő.)

Nyomatott: Zustovich Elemér „Polinnia“ nyomdájában.

Előjegyzéseket a legközelebbi napokban kibocsátásra kerülő újabb hadikölcsönre

eredeti feltételek mellett már most elfogadunk.

Banca Popolare Fiumana (Fiumei Népbank R. T.)
PIAZZA DANTE 1. SZÁM.

NYILTTER*).

2102—915. T. H. szám.

HIRDETMÉNY.

Mindazok, kik a jövő 1915—16-ik tanévre a fiumei m. kir. áll. Tengerészeti Akadémiába mint bejáró növendékek fölvetetni óhajtanak, felhivatnak, hogy szabályszerűen kiállított folyamodványaikat legkésőbb folyó évi június hó 15-ig a m. kir. Tengerészeti Akadémia Igazgatóságához benyújtják.

A jelzett határidő letelte után beérkező folyamodványok nem fognak tekintetbe vétetni.

Tudakozódásokra az igazgatóság ad felvilágosítást.

M. kir. tengerészeti hatóság.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

ELADÓ:

Gyári berendezés, szerszámok, irodai felszerelés, butorok, disznóvénnyek kávéházak, vendéglők részére, stb.

Vásárolni szándékozók kéretnek címüket Fiume, Postafiók 170 sz. a. levélileg közölni.

BUDAI

SZÁLLODA ÉS KÁVÉHÁZ
FIUME, DEÁK-KORZO.
50 szoba

Kitünő kávéházi italok és ételek. Bel- és külföldi lapok.

ESTÉNKÉNT
Keleti Annuska közkedvelt bud pesti női zenekara hangversenyez.

Tulajdonos BUDAI KAROLY

BONAVIA

elsőrangú szálloda és étterem
FIUME, Via Edm. de Amicis 4. sz.
(a város központjában).

Modern szobák vill. világítással. Hónapos szobák is bérelhetők.

Kitünő magyar konyha. Előfizetések, valamint teljes ellátás megegyezés szerint.

Szives pártfogást kér Paradaiser F. J. tulajd.

Alakult 1857.

208 milliós alap.

I. Magy. Ált. Biztosító Társaság

Fiumei és tengerparti képviselőség: Fiume, Riva Cristof. Colombo, Bacich palota I. em.
(Telef. 17-57).

Életbiztosítás, tűz-jég-, betörés és szállítmányi kár elleni biztosítás a legjutányosabb alapon. Gyors folyósítás.

APOLLO-SZINHÁZ.

Via Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.

Ma és mindennap:

:: Kezdetre pontosan este fél 9 órakor. ::
Nagy művész-esték a szerződöttetett elsőrangú attrakciók felléptével.

Előadás után kedélyes együttlétt előadásokkal és parkettáncal.

ROTH-féle PENSIO

FIUME, VIA GISELLA 1.

Lakás, teljes ellátással v. anélkül; modern szobák, szalon, erkély, fürdő, villany, közp. fűtés; izletes házi koszt; házaspárok, tisztek stb. részére. — Mérsékelt árak!

A legajánlatosabb fiumei szálló:

„Deák“ szálló
a Deák-korzón 2 percnyi-re vasuti állomástól.

Kitünő konyha és árnyas kert.
Fajborok és kőbányai polgári sör.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula.

St. Radegund Graz mellett

fürdőhely és vizgyógyintézet;

pompás hegyi fekvés 750 m. magasságban, fényördök, enyhe klíma, rádiumtartalmu forrás-víz. Tudományos vizgyógyimód, massage, elektroterápia, nap-, lég-, és gyógyfürdők, fekvő, erősítő, hízó és soványító kurák, diét. konyha. Idény ápr.—okt., mérsékelt árak! Prospektust :: díjtalanul küld az igazgatóság. ::
Dr. Beszédes Imre, a gyógyintézet vezető orvosa

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYOGYSZERTÁRA
a városi torony mellett

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azzonali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpanop, az összes ásványvizek, toalettcikkkel, szépítőszerek stb. stb.

Minden a kihordás vagy a szétküldés körül felmerülő panaszt telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

SCHÖN I. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖN I.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- ápolás (manicur, villanyos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcbán levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telef. 11-89

Első fiumei Beraktározási Vállalat

Telef. 13-02, Pósta-fiók 133.

elvállalja butorok, árúk, ingóságok szakszerű beraktározását és bizományi eladását. **Bevonultaknak kedvezmény!** Felvételi irodák: Altberger J., via Petrarca 6 és Giovannini és Tsa, via Branchetta 2 szám.

Olcsó edényárusítás!

Mindennemű üveg és porcellán-árúk, lámpák, villanylámpák, képek-keretek!

Tükrök és Butorok szakszerű elcsomagolását olcsó áron elvállalja:

KORNICZAI G. Fiume
Via del Porto 1. (Telef. 13-16) a Nagyvásárcsarnok mellett.

A Fiumei Kereskedelmi Bank Részvénytársaság

Adria Palota

takarékbetétek után

4³/₄ % kamatot fizet

A moratorium tartama alatt elhelyezett takarékbetétek nem esnek a moratorium korlátozásai alá. :-: